

Vergaderjaar 2017–2018

27 925

Bestrijding internationaal terrorisme

Q

BRIEF VAN DE VOORZITTER VAN DE VASTE COMMISSIE VOOR BUITENLANDSE ZAKEN, DEFENSIE EN ONTWIKKELINGSSAMENWERKING

Aan de Minister van Buitenlandse Zaken

Den Haag, 5 februari 2018

De leden van de vaste commissie voor Buitenlandse Zaken, Defensie en Ontwikkelingssamenwerking (BDO) hebben kennisgenomen van de artikel 100-brief inzake de verlenging van de Nederlandse bijdrage aan de strijd tegen ISIS die op 11 september 2017 naar de Kamer is gestuurd. Deze artikel 100-brief geeft de leden van de SP-fractie aanleiding tot het stellen van enkele vragen. Het lid van de fractie van de OSF sluit zich hierbij aan.

Algemeen

De leden van de **SP**-fractie hebben met zorg kennis genomen van de brief van de regering inzake verlenging van de Nederlandse bijdrage aan de strijd tegen het terrorisme. De leden van de SP-fractie hebben naar aanleiding van de brief enkele vragen.

Volkenrechtelijk mandaat

In de eerste plaats hebben de leden van de **SP**-fractie enkele vragen ten aanzien van het doel van de missie en haar volkenrechtelijke mandaat. De regering stelt dat de inzet van Nederlandse F-16 jachtvliegtuigen onverminderd nodig is vanuit het doel om ISIS militair te verslaan, tegelijkertijd stelt de regering dat ISIS al verregaand teruggedrongen is. Inmiddels, bijna vijf maanden na het verschijnen van de artikel 100-brief van de regering, is ISIS nog verder terug gedrongen. De premier van Irak, wiens land de Nederlandse missie zou moeten verdedigen, heeft zelfs de overwinning uitgeroepen. Aan welke strijd moet de verlengde Nederlandse inzet dan nog een bijdrage leveren, zo vragen de leden van de SP-fractie zich af?

De regering stelt in haar brief van 11 september jongstleden dat nog steeds sprake is van doorlopende aanvallen vanuit Syrië op Irak, die door het ISIS-hoofdkwartier in Syrië worden aangestuurd. Hierover hebben de

leden van de SP-fractie de volgende vragen. Kan de regering aangeven in hoeverre dit op dit moment nog steeds het geval is? Zo ja, kan de regering aangeven wat het verstaat onder doorlopend? Kan dit op enige manier gekwantificeerd worden?

In dit verband hebben de leden van de SP-fractie tevens enkele vragen over het volkenrechtelijk mandaat. Kan de regering onderbouwen waarom in haar ogen de Nederlandse militaire inzet en die van de coalitie in het algemeen nog steeds aan het criterium van de proportionaliteit voldoet, waaraan elk onder artikel 51 geclaimd recht van collectieve zelfverdediging aan moet voldoen? Wat is volgens de regering in deze zin de verhouding tussen aanvallen vanuit Syrië enerzijds en de door de coalitie gedane militaire inzet anderzijds? Is er een niveau (intensiteit) van aanvallen vanuit Syrië aan te geven waaronder er volgens de regering niet langer sprake is van proportionaliteit in relatie tot de huidige omvang van de militaire inzet? Zo ja, kan de regering dit specificeren? Zo nee, hoe kan dan de proportionaliteit vastgesteld worden? De regering stelt dat het de volkenrechtelijke rechtsgrond voortdurend kritisch tegen het licht zal houden. Kan de regering ook preciseren onder welke omstandigheden het mandaat zou komen te vervallen? Is de regering bereid de Eerste Kamer te informeren zodra er sprake is van een verandering van omstandigheden in dezen?

Turkse inval in Syrië

Tevens vragen de leden van de **SP**-fractie of de regering een beoordeling kan geven van de mogelijke gevolgen van de inval van Turkije in het noordwesten van Syrië. Wat betekent dit voor de stabiliteit van Syrië en de regio, en wat zou dat kunnen betekenen voor het welslagen van de Nederlandse missie vanuit de door de regering gestelde doeleinden?

Voortgang

Voorts hebben de leden van de **SP**-fractie enkele vragen over de voortgang van de missie tot nog toe, zowel die van de Nederlandse missie als die van de coalitie als geheel. De regering stelt dat door de bevrijding van mensen uit handen van ISIS vele duizenden ontheemden naar hun huizen zijn teruggekeerd. Kan de regering een nadere inschatting geven van het aantal ontheemden dat is teruggekeerd in zowel Irak als in Syrië? En kan de regering eveneens een inschatting geven van het aantal nieuwe ontheemden dat is ontstaan door de intensivering van de strijd van de laatste maanden in zowel Irak als in Syrië, en met name als gevolg van de strijd om de steden Mosul en Raqqa?

Voorts merken de leden van de SP-fractie op dat de regering stelt dat ondanks de militaire successen ISIS haar perverse gedachtegoed wereldwijd blijft verspreiden en de terroristische dreiging blijft bestaan. Welk effect heeft volgens de regering het militaire optreden van de coalitie tot dusverre gehad op het vermogen van ISIS om haar gedachtegoed te verspreiden en op de dreiging van terroristische aanslagen door ISIS? Is de dreiging verminderd naar het oordeel van de regering sinds het begin van de militaire acties? Denkt de regering dat het voortzetten van de missie de terroristische dreiging zal doen afnemen? Zo ja, waar is dat dan op gebaseerd? De regering stelt dat het een doeleinde is om de ideologische slagkracht van ISIS aan te tasten. Kan de regering aangeven hoe de verlenging van de militaire missie hier precies aan bij gaat dragen?

Burgerslachtoffers

De leden van de **SP**-fractie vragen daarnaast graag aan de regering of enige schatting kan worden gemaakt van het aantal burgerdoden veroorzaakt door de inzet van Nederlandse F-16 vliegtuigen? Voorts vragen de leden van de SP-fractie of de regering kan aangeven wanneer het onderzoek naar de twee mogelijk door de Nederlandse militaire inzet veroorzaakte burgerslachtoffers is afgerond en wanneer de regering haar toezegging aan deze Kamer gestand kan doen de Kamer daarover te informeren? Ten slotte, kan de regering aangeven in hoeverre de berichtgeving (vanuit diverse bronnen) klopt dat sinds het aantreden van de regering Trump het aantal burgerslachtoffers door de bombardementen op Irak en Syrië is toegenomen?

De commissie BDO ziet de antwoorden van de regering graag uiterlijk binnen vier weken tegemoet.

De voorzitter van de vaste commissie voor Buitenlandse Zaken, Defensie en Ontwikkelingssamenwerking,
A. Postema